

AMRITA VIDYALAYAM

HALF YEARLY EXAMINATION 2018 - '19

Class : VI

Marks : 80

Time : 2½ hrs

संस्कृतम्

निर्देशाः

अस्मिन् प्रश्नपत्रे चत्वारः खण्डाः सन्ति।

प्रत्येकं खण्डम् अधिकृत्य उत्तराणि एकस्मिन् स्थाने क्रमेण लेखनीयानि।

प्रश्नसंख्या प्रश्नपत्रानुसारम् अवश्यमेव लेखनीया।

सर्वेषां प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृतेन लेखनीयानि।

खण्डः क - अपठित अवबोधनम् - 5

खण्डः ख - रचनात्मक कार्यम् - 15

खण्डः ग - अनुप्रयुक्त व्याकरणम् - 25

खण्डः घ - पठित अवबोधनम् - 35

खण्डः क (अपठित अवबोधनम्)

1. अधोलिखितम् अनुच्छेदं पठित्वा प्रश्नान् उत्तरत।

पुरा अयोध्यायाः नृपः दशरथः आसीत्। तस्य चत्वारः पुत्राः आसन्। तेषु श्रीरामः ज्येष्ठः पुत्रः आसीत्। श्रीरामस्य पत्नी सीता आसीत्। पितुः दशरथस्य वचनस्य पालनाय श्रीरामः लक्ष्मणसीताभ्यां सह वनम् अगच्छत्। वने रावणः सीताम् अहरत्। श्रीरामः रावणं हत्वा सीतां मोचितवान्।

I. एकपदेन उत्तरत।

2

क. सीता कस्य पत्नी आसीत्?

ख. अयोध्यायाः नृपः कः आसीत्?

II. पूर्णवाक्येन उत्तरत।

2

क. श्रीरामः किमर्थं वनम् अगच्छत्?

III. निर्देशानुसारम् उत्तरत।

1

क. 'राजा' इति पदस्य पर्यायः कः?

(पितुः, नृपः, ज्येष्ठः, त्रयः)

खण्डः ख (रचनात्मक कार्यम्)

2. चित्रं दृष्ट्वा तेषां नामानि संस्कृतपदेन लिखत।

6

क.

ख.

ग.

घ.

ङ.

च.

3. पदानि योजयित्वा सार्थकवाक्यानि रचयत।

4

पुष्पाणि

हसथः

युवाम्

चालयति

अहम्

विकसन्ति

चालकः

पश्यामि

4. चित्रं दृष्ट्वा प्रश्नस्य उत्तरं लिखत।

5

क. बालकः किं करोति?

ख. मयूरौ किं कुरुतः?

ग. बालिकाः किं कुर्वन्ति?

घ. छात्रौ किं कुरुतः?

ङ. कुक्कुराः किं कुर्वन्ति?

खण्ड: ग (अनुप्रयुक्त व्याकरणम्)

5. वर्णसंयोजनं कृत्वा लिखत। 2
- क. क + स् + थ् + आ + ल् + इ + क् + आः
ख. व् + इ + श् + र् + आ + म् + अ + ग् + ऋ + ह् + अ + म्
6. वर्णविच्छेदं कुरुत। 2
- क. पिपीलिका ख. रेलस्थानकम्
7. कोष्ठकात् उचितं पदं चित्वा पूरयत। 5
- क. ----- पठामः। (अहं / वयं)
ख. ----- क्रीडनकानि। (युष्मत् / युष्माकं)
ग. बालिका ----- सह धावति। (बालेन / बालस्य)
घ. मृगाः जलं -----। (पिबन्ति / पिबति)
ङ. धनिकः ----- धनं ददाति। (निर्धनाय / निर्धनं)
8. सः, सा, ते, ताः, तानि इत्येतेभ्यः उचितं सर्वनामं चित्वा पूरयत। 5
- क. गजाः चलन्ति। ----- चलन्ति।
ख. सुधा पठति। ----- पठति।
ग. फलानि पतन्ति। ----- पतन्ति।
घ. वानरः खादति। ----- खादति।
ङ. अजाः चरन्ति। ----- चरन्ति।
9. उचित शब्दरूपैः रिक्तस्थानानि पूरयत। 3
- क. देवाय -----
ख. ----- बालकाभ्यां -----
ग. ----- रामेभ्यः
10. उचित धातुरूपैः रिक्तस्थानानि पूरयत। 3
- क. पठामि -----
ख. ----- धावावः -----
ग. ----- लिखामः
11. संस्कृते संख्या शब्दाः लिखत। 5
- 10 to 20

खण्ड: घ (पठित अवबोधनम्)

12. अधोलिखितं गद्यांशं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत।

एषः समुद्रतटः। अत्र जनाः पर्यटनाय आगच्छन्ति। केचन तरङ्गैः क्रीडन्ति। केचन च नौकाभिः जलविहारं कुर्वन्ति। तेषु केचन कन्दुकेन क्रीडन्ति। बालिकाः बालकाः च बालुकाभिः बालुकागृहं रचयन्ति। मध्ये मध्ये तरङ्गाः बालुकागृहं प्रवाहयन्ति। एषा क्रीडा प्रचलति एव। समुद्रतटाः न केवलं पर्यटनस्थानानि। अत्र मत्स्यजीविनः अपि स्वजीविकां चालयन्ति।

- I. एकपदेन उत्तरत। 3**
- क. अत्र जनाः किमर्थम् आगच्छन्ति?
 ख. के बालुकागृहं प्रवाहयन्ति?
 ग. एकं शीर्षकं लिखत।
- II. पूर्णवाक्येन उत्तरत। 3**
- क. के बालुकागृहं रचयन्ति?
 ख. केचन काभिः जलविहारं कुर्वन्ति?
 ग. समुद्रतटे केऽपि स्वजीविकां चालयन्ति?
- III. यथानिर्देशम् उत्तरत। 3**
- क. 'आगच्छति' इत्यस्य विपरीतपदं किम्?
 (पठति, गच्छति, क्रीडति, वदति)
 ख. 'क्रीडन्ति' इत्यत्र कः लकारः?
 (लट्, लङ्, लृट्, लोट्)
 ग. चालयन्ति इत्यस्य एकवचनं किम्?
 (चालयति, चालयतः, चालयन्ति)
- 13. अधोलिखितं श्लोकं पठित्वा प्रश्नान् उत्तरत।**
- “पिबन्ति पवनं जलं सन्ततम्
 साधुजना इव सर्वे वृक्षाः
 स्पृशन्ति पादैः पातालं च
 नभः शिरस्सु वहन्ति वृक्षाः”॥
- I. एकपदेन उत्तरत। 3**
- क. वृक्षाः किं स्पृशन्ति?
 ख. साधुजना इव के सन्ति?
 ग. 'पिबन्ति पवनं जलं सन्ततम्' अस्य क्रियापदं किम्?
- II. पूर्णवाक्येन उत्तरत। 2**
- क. वृक्षाः नभः कुत्र वहन्ति?
- III. यथानिर्देशम् उत्तरत। 2**
- क. 'वहन्ति' इत्यत्र किं वचनम्?
 (एकवचनं, द्विवचनं, बहुवचनं)
 ख. 'पातालः' इत्यस्य विपरीतपदं किम्?
 (रसातलः, आकाशः, शिरः)
- 14. कोष्ठकात् उचितपदं चित्वा पूरयत। 6**
- (विशाखपत्तनं, मेरीनातटः, सत्कारं, पूरनः, मिलित्वा, चलचित्रं)
- क. हुमायै ----- रोचते।
 ख. वृक्षाः ----- कुर्वन्ति।
 ग. ----- सक्षमः भवति।
 घ. ----- देशस्य सागरतटेषु दीर्घतमः।

ड. ----- वैदेशिक व्यापाराय प्रसिद्धः।
च. बालकाः बालिकाः च ----- खेलिष्यन्ति।

15. अर्थं लिखत।

8

क. चतुरङ्गः ख. चालिका ग. पोषकाणि घ. नूतनानि
ड. विहरतः च. सौचिकः छ. स्थालिकाः ज. बुक्कतः

16. रेखाङ्कितानि पदानि आधृत्य प्रश्ननिर्माणं कुरुत।

5

क. घटिका समयं सूचयति।
ख. तानि कदलीफलानि सन्ति।
ग. गजौ चलतः।
घ. वृक्षाः वनं रचयन्ति।
ड. त्वं पाठं पठसि।